

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség Kárász-utca 9.
Telefonszám: 305.
Egyes szám ára 10 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR SZEGEDEN
egész évre . K 24— félévre . . K 12—
negyedévre K 6— egy hónapra K 2—

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN
egész évre . K 28— félévre . . K 14—
negyedévre K 7— egy hónapra K 2:40

Kiadóhivatal Kárász-utca 9.
Telefonszám: 81.
Egyes szám ára 10 fillér.

Szeged, 1914.

III. évfolyam 65. szám.

Csütörtök, március 19.

Panamák árnyékában.

Képtelenül felháborító dolgot művelt a városi törvényhatóságnak egy bizottsága, mely a *fogadalmi templom-nagybizottság* nevet viseli s mely szerdai ülésén a legnagyobb nyugalommal helyezkedett szembe a közgyűlésnek alig néhány héttel ezelőtt hozott félreérthetetlen és egyhangu határozatával.

Az ülésről szóló tudósítás szerint, — melyet a lapnak más helyén talál az olvasó — a nagybizottságnak nevezett társaság szóba állt Foerk Ernővel, a fogadalmi templom létesítésére szerződtetett építésszel, meghallgatta ennek handa-bandázásait s azután a legparányibb hozzáértés, vagy érdemleges vita nélkül határozatilag kimondta, hogy a város közönsége és Foerk között keletkezett vitában mindig annak van igaza, aki jobban győzi terrorizáló kijelentésekkel és akinek több tehetsége van hozzá, hogy egy disztagokkal földekorált nagybizottságot az orránál fogva vezessen.

Hamarjában nem találunk elég képmény és elég jellemző kifejezéseket a város kulturtanácsnokának, Gaál Endre dr. nak arra az eljárására, amellyel ezt a kómikusan szögletes, értelem és érték nélkül való határozatot kiforszírozta. Hiszen a tények megértéséhez sem szakértelem, sem különös éleslátás nem kívántatik. A város megbizta a román építészeti stíl világhírű mesterét, Schulek Frigyes egyetemi tanárt, hogy tervezzen meg egy századokra szóló, monumentális templomot. A tervek elkészülnek s a papiroson megjelen egy művészi teljességbe harmonizált remekműnek a képe, mely azt a reményt ébreszti, hogy Szeged nevét ez az alkotás fogja messze földön híressé tenni. A tervek kivitelét — rossz helyen alkalmazott takarékoságból — rábizzák egy építőmesterre, aki nem is egyetemi képzettséggel rendelkező műépítő mérnök, ellenben lovagja a Ferenc József rendnek s akinek egyetlen vágya, hogy a Schulek nemes egyszerűségű, klasszikus formákkal ható terveit a maga hozzánemértése módján felcicomázza egyéb stílusokból szedett részletekkel és ezzel a fantisztikus disszel ékesítetten vonuljon át a halhatatlanságba! A püspök azt mondja Foerknek, hogy oda szeretne oltárt állítani, ahol nem

fér el, — nosza átformálja az udvarias lovag a kereszthajót olyan ügyesen, hogy az már minden lehetne inkább, mint egy román templom román kereszthajója. És mivel már amugy is benne van a korrigálásban, kikorrigálja a csodaszép tornyokat hegyes fogpiszkálókká, áttöri a masszív falakat reneszánsz ablakokkal, megrakja az oszlopfejeket rájuk nem illő cirádákkal és végül azt mondja, hogy mindez azért történik, mert jobban ért az építéshez, mint Schulek Frigyes; aki nem hiszi, az kérdezze meg a — külföldi szakértőket.

Már itt meg lehet állapítani, hogy itt egy tultengő művészi önértékében megszire elrugaszkodott építőmester elvi eltévelyedéséről van szó, aki azt hiszi, hogy a város vele akar templomot terveztetni s aki nem tudja, hogy őt szerződése és a közgyűlésnek ismételt kifejezett, világos akarata szigorúan a Schulek-féle tervek megvalósítására kötelezi. A továbbiakban pedig nem az a lényeg, hogy a szegedi szakértők mind hülyék és nem képesek Foerk ur fantáziájának szárnyalását követni, sem pedig az, hogy a sajtó „kipiszkál” és „felfúj” minden tollhegyre akadó eseményt, hanem az, hogy Foerk Ernő képtelen lemondani a maga kétes értékű művészi ambíciójának fitogtatásáról és inkább megszegi a szerződését, inkább kijátssza ellenőrző közegeit és lebecsmérel minden hozzászólást, semhogy elismerje, hogy nem ő van hivatva rendelkezéseket osztogatni egy olyan építkezés irányítása tekintetében, amelyhez Szeged város adja az anyagi feltételeket.

Igy egy jogi kérdés eldöntéséről van szó, arról, hogy lehet-e büntetlenül pacakzni egy nagy város közönségének akaratával és hogy mi módon kell megtorolni egy szerződött építési vállalkozónak immár kétségtelen szerződésszegését? A kérdés eldöntéséhez mindenesetre nem internacionális bizottságot fogunk összehívni, hanem megkérdezzük majd a hűtelen üzletfelek jogviszonyait elbírálni hivatott bíróságot.

A város hatóságának az az eljárása, hogy minden okszerűség és szükség nélkül bizottságilag bíraltatja felül a közgyűlés minapi félreérthetetlen határozatát, továbbá Gaál Endre dr. tanácsnoknak az a hallatlanul abszurd kijelentése, hogy a

nagybizottság fonák határozata alapján a városi tanács már csütörtökön abban a helyzetben lesz, hogy az építés folytatására az engedélyt megadja, — aligha alkalmas formák arra, hogy a nyugtalankodó közvéleményt a fogadalmi templom építkezése intézőinek jóhiszeműsége felől megfelelően tájékoztassa.

És ennél a pontnál lehetetlen ki nem térnünk arra a mendemondára, mely ma a fogadalmi templom már-már botrányos építési ügyének árnyékában meghúzódik. Ez a hiresztelés e pillanatban még ellenőrizhetetlen, de talán nincs messze már a teljes bizonyosságtól. Foerk Ernő lovag, a sarokba szorított építész, e mendemondák szerint azzal fenyegetőzik, hogy *ha perbe keveredik a várossal, olyan botrányokról fogja a leplet lerántani, amelyek nemcsak Szegednek, hanem az országnak is szégyenére fognak válni*. Ismételjük, nincs módunkban ennek a hiresztelésnek a valódiságáról meggyőződést szerezni, de éppen azért citáljuk a nyilvánosság elé, hogy felszólíthassuk Foerk Ernőt: álljon elő az ő kis botrányaival, *nevezze meg azokat*, — ha vannak — *akiknek eljárása a köztisztesség szempontjából kifogás alá esik* s akik általában arra kényszerítik őt, hogy érthetetlen okokból szembehelyezkedjék a város közönségének világosan kifejezett akaratával és saját szerződésének szövegével!

Bizonyára a sajtó lesz az első, mely a levegőben uszó panamaszgot követve, mindazokat, akik ebben az ügyben nem lelkiismeretesen jártak el, kiméletlenül le fogja leplezni. Addig azonban, amíg nevekkkel és bizonyítékokkal Foerk ur elő nem áll, ne handabandázzon üres fenyegetésekkel és ne aposztrofálja tovább se a közvéleményt, se a sajtót, se a kisszámú és egyébként is tulzottan szerény szegedi szakértőket, akiknek nincs kedvük az ő prepotens viselkedését hasonló vakmerőséggel visszautasítani, mert nemsokára szállóige lesz belőle, hogy egyszer volt Budán kutyavásár, — *egyszer volt Szegeden fogadalmi templomépítés!*

A nagybizottság határozata pedig semmis és értéktelen. A város törvényhatóságának közgyűlése találni fog rá módot, hogy végre érvényt szerezzen akaratának azokkal szemben, akik a templomépítés nagybizottságát a nyilvánosság ér-

Értesítés.

Telefon 1203. sz.

Kárpitos árú bárkinek részletfizetésre is

Dús választék kész diván, ottomán, matracok, garnitúrák stb. — Javítások jótállással szakszerűen és olcsón eszközöltetnek.

BALOG,

:: kárpitos-üzlet ::

Kossut Lajos-sugárut 6. szám.